

50 LETNICO obhaja letos "Amerikanski Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKE LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

STEV. (NO.) 223.

CHICAGO, ILL., SREDA 19. NOVEMBRA — WEDNESDAY, NOVEMBER 19, 1941

LETNIK (VOL.) L

Zakonski načrti proti stavkam - Nemčija bo ponudila mir

"Boj velja jeklarnam, ne vladi", pravi Lewis

Premogarska stavka se širi, ko je Lewis ponovno izrazil zahtevo po unijoniziranju. — V kongresu obdolžuje jo premogarje za stavko, a Lewis krivi jeklarne.

Washington, D. C. — V poslanski zbornici se z vso resnostjo pripravljajo, da napravijo konec "tež vstaji in uporu v vrstah delavstva", kakor se je izrazil v ponedeljek začasni načelnik E. E. Cox, pri čemer je imel seveda v mislih sedanjo stavko v premogovnikih jeklarskih družb. Istočasno je izrazil zahtevo, da se v poslanskem odboru za prava odloži vsi drugi zakonski predlogi ter se postavijo najprej na dnevni red načrti za končanje sedanje stavke in za preprečitev podobnih v bodočnosti. Od predsednika, je dejal, ni pričakovati, da bi prišli taki načrti, marveč je kongres poklican, da jih sprejme in jih pošlje predsedniku v odobritev.

Med tem pa se je stavka v premogovnikih, ki jih lastujejo jeklarne, hitro razširjala, ko je predsednik unije, John Lewis, v ponedeljek končevaljavno odklonil, da bi unija odstopila od svoje zahteve po unijoniziranju teh premogovnikov. Ako bi premogarji pristali v tem slučaju k takemu sporazumu, bi s tem razveljavili vse druge sporazume v industriji mehkega premoga, je dejal. Obenem je Lewis povdaril, da sedanji boj premogarjev nikakor ni naperjen proti vladi, hkrakor se nekateri izražajo, marveč velja edino jeklarskim družbam; posebej je ožigosal predsednika Bethlehem jeklarske družbe, E. G. Grace, češ, da leži na njem glavna krivda, da ni prišlo do sporazuma; dve drugi družbi, namreč U. S. Steel in pa Youngstown, ste bili, je dejal, pripravljene podpisati, a ju je Grace pregovoril od tega.

V Detroitu se je v ponedeljek otvorila redna letna konvencija CIO, ki se bo brez dvoma obširno bavila s stavko, katera je ravno ob tem času v teku.

ČETNIKI ZASEDLI VEČINO SRBIJE, PRAVI SIMOVIČ

London, Anglija. — Tri četrtine Srbije so si uporni četniki zopet prisvojili nazaj od nazijskih, kakor se je izrazil te dni min. predsednik izgnane jugoslovanske vlade Dušan Simović. Okrog 80,000 oseb je točasno v četniških vrstah, in med temi niso samo moški, marveč tudi ženske in mladina. Razdeljeni so v tri armade, ki izvajajo vojne izpade v Srbiji, Bosni, Črni gori in v Hercegovini.

Simović je ob tej priliki naslovljal na Nemčijo zahtevo, da ima ta smatrati srbske četnike kot vojske redne jugoslovanske armade. Dodal je, da so dobro oboroženi s puškami in strojnimi, ki so jih imeli skrite, ali pa so jih vzeli Nemcem. V več krajih imajo tudi gorsko artilerijo.

KITAJSKA PRIPRAVLJENA

Vojaštvo da lahko na razpolago Angliji in Rusiji.

London, Anglija. — Ako bo Japonska udarila na jugu na angleško Burmo, kakor se pričakuje, bo Kitajska takoj pripravljena, da pošlje vojaštvo tja, ako jo bo Anglija zaprosila za to, kakor se je izrazil v nedeljo tukajšnji kitajski poslanik Koo. Enako bo šla na pomoč tudi Rusiji, ako bo japonski udarec naperjen na njo. V to svrhu vzdržuje Kitajska dobro izvežbano armado, ki šteje na desetisoče mož. Kitajski vojakov ne bo zmanjkalo, je dejal Koo, češ, da jih ima zdaj v aktivni službi okrog pet milijonov, v rezervi pa nad 12 milijonov.

VLADA IŠČE IZGOVORA, PRAVI ANGLEŽ

Barnsley, Anglija. — Ponovno in ponovno opozorilo, da Angliji preti nevarnost, da je Nemčija ne napade, ki ga izraža angleška vlada, se zdi dokaj sumljivo, kakor je zadnje nedeljo omenil neki laboritni poslanec, po imenu E. Shinwell. Dejal je namreč, da kaže, kakor bi s temi opozorili iskala vlada opravičila za to, ker ona sama nič ne ukrene, da bi Anglija prva napadla Nemčijo. Poslanec se je izrazil, da se po njegovem mnenju ni bati napada, češ, da ima Nemčija preveč vezane roke v Rusiji, in, da bo tako tudi ostalo dolgo časa.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Neki drugi jugoslovanski govornik je omenil, da je bilo v Jugoslaviji od časa, kar je bila ta zasedena, pobitih od okupacijskih oblasti nad 350,000 oseb. Vlada, je dejal, ima na razpolago imena 180,000 takih žrtev. Četniki pa, kakor je dostavil, dobivajo čimdalje več ozemlja pod svojo kontrolo in strahujejo osiščne oblasti v pasu 20 milj zapadno od Belgrada vse tja do jadranske obale.

NAČRTI ZA GRADITEV "OBRAMBNEGA MESTA"

Detroit, Mich. — V tukajšnjih bližini, namreč med Detroitom in Ypsilanti, je v načrtu, da se zgradi popolnoma novo mesto s kakimi 10,000 hišami. Stroške za gradnjo tega mesta, ki imajo znašati ka-

AMERIKA ZAJELA OSIŠČENO LADJO

Washington, D.C., — Mornariški department je zadnje nedeljo objavil, da je ameriška bojna mornarica ujela na Atlantiku predzadnji teden neko osiščno ladjo, ki je bila sicer pripeljana domov, vendar pa je bila tako poško dovana od lastne posadke, da ni uporabna za plovbo. Kakor govori poročilo, je ta ladja plula pod masko ameriške zastave, a nekemu ameriškem rušilcu se je zdelo sumljiva ter ji je zato dal znamenje, naj se ustavi. Predno pa je rušilec prišel do nje, se je njena posadka pričela izkrcavati v rešilne čolne, dočim se je na ladji razbesil napis, da se topotlja. Takoj nato ste sledili na njej dve eksploziji in posadka rušilca, ki je zasedla ladjo je le s težavo v toliko zamašila vrzeli, da je ladjo lahko odpeljala. Kot se neuradno dostavlja, je bila ujeta tudi posadka ladje.

KANADSKO VOJAŠTVO NA DALJNJEM VZHODU

Hongkong. — V tukajšnji angleški trdnjavi, ki leži ob južnem kitajskem obrežju, se je zadnje nedeljo izkrcal oddelek kanadskih čet. Kakor se trdi, so to prostovoljci, ki so se sami priglasili za ekspedicio, ter, da so izvežbani v prekomorskih vojnah. Količino je njih število, se ni razodelo.

NAČIN, KAKO USTAVITI KIHANJE

Chicago, Ill. — Kdor se hoče iznebiti kihanja, ima najboljši pripomoček v tem, da skoči na glavo. Na to iznajdbo je prišel te dni neki Fred Mattioli. Stal je na platformi cestne kare in kihal in kihal neprestano. Pri tem je izgubil ravnotežje ter padel na cesto direktno na glavo. Prepeljan je moral biti sicer v bolnico, vendar kihanje je hipoma popolnoma prenehalo.

JAPONSKI LIST SMEŠI ROOSEVELTOVE TRDITVE

Tokio, Japonsko. — Tukajšnji list Asahi je v ponedeljek priobčil članek, v katerem zasmehljivo zavrača trditve predsednika Roosevelta, da se ta bori za demokracijo in za osvoboditev narodov. List pravi, če bi bila to resnica, potem bi morala Amerika podvzeti vojno v prvi vrsti proti Angliji, češ, da ta zaslužuje ljudstva Indije, Malajske in Afrike. Rooseveltu je le na tem, dostavlja list, da postane diktator.

kih 50 milijonov dolarjev, bi nosila vlada, kajti načrt bi bil v prvi vrsti za pospeševanje obrambnega dela. Pričakuje se namreč, da se bodo v tamkajšnjem okrožju tekoma prihodnjega leta postavile nove tovarne za orožje. Načrt je predložilo vodstvo CIO in predsednik Roosevelt mu je naklonjen.

Načrt predloži Angliji po odločitvi v Rusiji

Von Papen priznal, da bo Nemčija ponudila Angliji mir. — Dati ji namerava prosto roko na zapadu, a sama si izgovori vzhod. — Pričakuje, da bo Anglija odklonila

KRATKE VESTI

Kairo, Egypt. — Predsednik grškega rdečega križa se je zadnje nedeljo obrnil na britanske voditelje, da se napravi kak načrt za izselitev kakih 35,000 grških otrok v druge kraje. Življenje teh otrok je namreč zaradi gladu in pomanjkanja v nevarnosti.

Berlin, Nemčija. — Na obisku v Nemčiji se točasno nahaja rumunski min. podpredsednik M. Antonescu, nečak min. predsednika. V ponedeljek je odpotoval od tukaj v Hitlerjevo bivališče na konferenco, kamor je bil povabljen.

Lisbona, Portugalska. — Z aeroplanom je prispelo zadnje nedeljo semkaj iz Zed. držav šest ameriških kongresnikov in neki drug višji uradnik ter devet armadnih častnikov, ki so kmalu nato odleteli naprej v London.

Berlin, Nemčija. — Nazijski viri trdijo, da izpuščajo Rusi iz aeroplanov s padali za nemško fronto mlade ženske, zmogljive nemščine, z očitnim namenom, da napravijo znanje z nemškimi vojaki in na ta način izvršujejo sabotažo. Kot pravijo, je bilo zadnji teden ujetih 12 takih deklet.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Ankara, Turčija. — Razne govornice, da ima Nemčija v načrtu, staviti Angliji ponudbo za mir, in so se ponovno in ponovno slišale iz raznih diplomatskih krogov, so se zdaj potrdile iz vplivnega nazijskega vira samega. Izrazil se je o tem načrtu tukajšnji nemški poslanik von Papen, in sicer napram zastopniku nekega španskega lista.

Kakor je von Papen dejal, se bo stavila ta ponudba Angliji, takoj ko se bo dosegla odločilna točka v sedanji vojni proti Rusiji. Za posredovalko bo izbrana Turčija. V predlogu bo, kakor trdijo poročila, izrazila Nemčija, da je pripravljena, dati Angliji prosto roko v večini zapadne Evrope, ako bo Anglija nasprotno priznala nemško nadvlado v vzhodni Evropi in "novi gospodarski red" na Balkanu, v bivši Poljski, v baltskih državah ter v zasedenem delu Rusije. V zasedenih državah, je dostavil von Papen, se ne bo trpela nika-ka ovira nemškimi načrtom ter se bo vsak nasprotnik "brezbzirno odstranil".

Poslanik pa je takoj dodal, da Nemčija ne pričakuje, da bi Anglija načrt sprejela, ter je zato pripravljena za dolgo vojno.

Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpeče staro domovino? Ako še ne, položite čimpreje mal dar, domovini na altar!

Japonska postaja zadnje čase sumljivo nemirna in znamenja kažejo, da namerava udariti nekam, toda o smeri njenega udara se lahko le ugiba. Možno je, da napade Rusijo, slasti, ako ta doživi kak nov poraz, ali, ako izgubi Mianmar. Vdreti pa utegne preko Francoske Indo-Kine tudi na britansko Burmo in Thailand. V tem slučaju bodo najbrž poslane proti njej britanske ladje iz Singapura in nastopiti zna tudi Amerika.

Vesti o domovini

Med Italijo in Paveličevo "neodvisno" ne vlada nič kaj preveč prijateljsko razmerje. — Slovenci so se uprli "furerčkom" in pogнали v zrak železniške mostove. — Še druge vesti.

Razmerje med Italijo in "neodvisno" ni ravno prijateljsko

Da razmerje med Italijo in "neodvisno" ni ravno tako prijateljsko kot se misli, je več dokazov. V "neodvisni" je edini in vplivnega nazijskega vira samega. Izrazil se je o tem načrtu tukajšnji nemški poslanik von Papen, in sicer napram zastopniku nekega španskega lista. Kakor je von Papen dejal, se bo stavila ta ponudba Angliji, takoj ko se bo dosegla odločilna točka v sedanji vojni proti Rusiji. Za posredovalko bo izbrana Turčija. V predlogu bo, kakor trdijo poročila, izrazila Nemčija, da je pripravljena, dati Angliji prosto roko v večini zapadne Evrope, ako bo Anglija nasprotno priznala nemško nadvlado v vzhodni Evropi in "novi gospodarski red" na Balkanu, v bivši Poljski, v baltskih državah ter v zasedenem delu Rusije. V zasedenih državah, je dostavil von Papen, se ne bo trpela nika-ka ovira nemškimi načrtom ter se bo vsak nasprotnik "brezbzirno odstranil".

pa nam, ali vsaj meni. Samo to mi je znano, da so v Sarajevu ustrelili dr. Prica skupaj s petdesetimi Srbi, ker so v Sarajevu nekega dne ubili nekoliko nemških vojakov. Med tistimi je bil tudi neki moj sorodnik, dočim je drugi padel v prvih bojih.

"To ti daje Jugoslavija!"

Neki nemški častnik, — pripoveduje gospa, se je s svojim dekletom sprehal v Tuškancu proti Zofijinemu potu. Nekoliko mladeničev ju je opazilo, šli so za njima in ubili častnika. Na nožu, s katerim so ga ubili, so našli listek z napisom: "To ti daje Jugoslavija!" Dekle ubijalca ni spoznalo in zaradi tega so v Zagrebu ustrelili petdeset Srbov in židov.

Ko je nemška vojska prišla v Zagreb in vse ulice napolnila s tanki, so nemški vojaki jedli bel kruh s surovim maslom in v steklenicah nosili čaj z rumom, mi smo jih pa gledali — lačni. Tri dni po njihovem prihodu nismo več imeli ne kruha ne drugih stvari.

Vsi razen tistih, ki jim je dovoljeno, da lahko ropajo, pričakujejo hitrega konca vojne in razširjenje Jugoslavije. Narod vsak dan moli, naj Bog pošlje Angleže z bombami na nemško-italijanska vataška gnezda. V zadnjem času so se sklepale stave, da bo vojne konec v marcu 1942. Tudi tisti, ki prej niso bili zadovoljni v Jugoslaviji danes jočejo za njo. Taki pravijo: nič več ne bomo zahtevali potaev zraven kruha, kajti sicer zmanjka kruha in ostanemo lačni. Naš narod čvrsto in neomajno verjame v Jugoslavijo in v njeno vstajenje, vsi, brez razlike, Srbi, Hrvati in Slovenci, združeni v boli in trpljenju.

Slovenci so besni

Slovenci besnijo in javno groze. Ko je Hitler ukazal, da se Slovenci morajo izseliti in ko so njegovi "fuehrerčki" začeli preganjati, so Slovenci dvignili v zrak vse železniške proge, preden so zapustili rodno zemljo.

Dolgo časa ni bilo po Sloveniji nobenega železniškega prometa. Uničili so vse, do česar so mogli in kar so utegnili, preden so odšli. Podobno je bilo tudi v tistem delu Slovenije, ki so ga zasedli Italijani. Prometa ni bilo, ker so mostove dvignili v zrak, a železniške proge porušili. Italijani so popravili proge prej kot Nemci in danes je redni železniški promet samo na progi proti Ljubljani-Trst-Rim, povsod drugod po Jugoslaviji bodi sploh ni železniškega prometa ali pa se ne ve, kdaj bo na kakšni progi ustavljen, ker vsak čas se mostovi podirajo v prepade.

Seveda smo se zanimali tudi za prilike v drugih delih Jugoslavije. Žal vam ne morem povedati nič zanesljivega. Od prvega dne sem bil pod nadzorstvom, potem v zaporih, nato v taborišču, zatem sem se skrival in bežal pred dnevom in pred ljudmi, končno sem pobegnil čez mejo in prišel v Buenos Aires. Mislim, da so te stvari boljše znane vam, ki ste zunaj Jugoslavije, kakor

(Dalje na 4. strani)

Zapadna Slovanska Zveza DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov
UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
POROTNI ODBOR:
Predsednik: Frank Glach, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio.

UZADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne rač. naj se pošiljajo na glavne tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

SLOVENC, PRISTOJAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

NADALJNO POROČILO TEKOČE KRUSADE ZSZ.

Do 31. oktobra 1941, je v tekoči krusadi pristopilo 516 novih članov in članic v oba oddelka kot razvidno iz sledeče tabele:

Table with columns: Dr. št., Število novopristopnih članov v št., Aktivni, ml. odd., Skupaj. Rows 1-30.

Kot razvidno iz predstojajočega poročila, je dr. Western Star št. 16, v Pueblo, še vedno na prvem mestu in je edino društvo, ki je upravičeno do nagrade v aktivnem in mladinskem oddelku.

Nagrade se bodo izplačale v mesecu januarju onim društvom, ki bodo pridobila največ novih članov, pod pogojem, da jih pridobijo v ne manj kot 25 v aktivni oddelki, sledeče: Prva nagrada \$40; druga \$35; tretja \$30; četrta \$25; peta \$20; šesta \$15; in sedma \$10.

Torej zavijamo rokave in pridobimo kolikor največ mogoče novega članstva v prihodnjih šestih tednih, oz. do zaključka kampanje. Zlasti pa želimo, da bi v tekočem mesecu pridobili kolikor največ mogoče novega članstva v čast rojstnega meseca našega marljivega in aktivnega gl. predsednika sobrata Leo Jurjoveca.

Pridobiti nove člane v ZSZ, zlasti pa še v mladinski oddelki, ni težka naloga, kajti za borih 15c mesečno človek zavaruje svojega otroka do vsote \$450.00. Ravno v Denverju se je pripetil slučaj dne 26. oktobra, ko je oče peljal svojega prijatelja domov in je s seboj imel svoj družino, toda, ker ni videl truka stati na cesti predno je bilo prepozno, je tresčil v istega s tako močjo, da so se vsi poškodovali in eden izmed njegovih sinov par ur po nesreči umrl.

Priljubljen torej, da boste vsi storili svojo bratsko dolžnost napram vašim prijateljem, vašemu društvu in Zvezi, kakor tudi sami sebi, z ozirom, da boste pridobili vse zdrave otroke, ki so brega plemena v našo dično ZSZ, kakor hitro mogoče, kajti pozneje bo mogoče prepozno, ker pralci morajo biti pri dobri zdravju, drugače se jih ne more sprejeti, ostajam z bratskimi pozdravi

Priljubljen torej, da boste vsi storili svojo bratsko dolžnost napram vašim prijateljem, vašemu društvu in Zvezi, kakor tudi sami sebi, z ozirom, da boste pridobili vse zdrave otroke, ki so brega plemena v našo dično ZSZ, kakor hitro mogoče, kajti pozneje bo mogoče prepozno, ker pralci morajo biti pri dobri zdravju, drugače se jih ne more sprejeti, ostajam z bratskimi pozdravi

Vam udani za uspešno krusado, ANTHONY JERSIN, gl. tajnik.

THANKSGIVING

This year we celebrate our 320th Thanksgiving Day. In 1621, a year after the Pilgrims landed at Plymouth Rock, the first Thanksgiving Day was proclaimed. Every year through the centuries following the first Thanksgiving the people paused on this national holiday to give thanks.

GET A MEMBER IN NOVEMBER. Thank you. Fraternally yours, GEO. J. MIROSLAVICH.

HELP THE COUNTRY NOW Buying Defense Savings Bonds and Stamps give all of us a way to take a direct part in building the defense of our country.

DOWN THE ALLEY

In watching our kegler's trip the light fantastic over the alleys last Sunday P. M., we noticed how many of our lads and lassies were most deficient in the knowledge of bowling etiquette. There are certain prescribed rules that must be observed by each and every bowler if he is to provide the utmost in enjoyment to his fellow bowlers and to himself.

1. Always mark your own scores, and when your opponent makes a strike, give him a spare at the most. 2. When your team is far behind and your opponent is ready to throw, cough loudly and walk in the front of him. That will help settle his nerves.

Now that each of you have digested the above rules, we know that in the future we will be bowling under much more pleasant conditions. Now to get to our bowling feast of last Sunday. If you will remember, Leo Jurjovec, Jr. held the high game up to Sunday. Then, the unpredictable Louis Zefran came to life in his second game and wrested the lead by teasing a 209 game for a new high.

Immediately took the shoes back and demanded the same type of soles on both shoes, and commenced denouncing the store and all its employees for their negligent manner of packing the shoes. After 15 minutes of this outburst the salesgirl finally broke in a few words and informed him that bowling shoes are supposed to come with two different types of soles.

Another of our young ladies apparently was not informed of the fact that the ball must be released in back of the foul line. She persisted in running at least four steps down the alley before she threw the ball, and the funny part about that was that she invariably threw a strike whenever she did that. Now that she observes the foul line, she hasn't done nearly as well.

Another kegler, who had been bowling for some time, stated that he throws a "wishbone hook" on his ball. One of your reporters said, "Yes, you throw the ball and wish she will hook." Well, enough said about remarks and incidents, so let's get back to the present. Next Sunday we will attempt to even up the various teams by giving handicaps - to the lower teams.

Following are the present standings of the teams: Jurjovec Boosters 7 5, Zefran Boosters 6 6, Reliance Boosters 6 6, Petrovic Boosters 5 7.

TRAIL-BLAZERS LODGE NO. 41 Denver, Colo. Time marches on and with it our committee is marching along with preparations for the big Variety Gift Bingo Party.

A new system will accommodate a larger crowd, and there will be plenty of workers so see that you are comfortable. You will enjoy the evening from beginning to end.

Tickets are now available from secretary John Pektet, other officers and members. Eastiders may secure them at 3360 Vine Street. The public is invited. Everybody is welcome.

United Comrades Send your WSA kiddies to their meeting Sunday afternoon, November 23. They will like it. The Christmas Party will be discussed and many other important matters will be taken care of.

New Year's Eve The Slovenian Home, Inc., will hold another of the looked-for celebrations on New Year's eve at the Slovenian Hall. Make up your party now and plan to celebrate the old year out and the new year in at the Slovenian Hall.

OUR BOYS WITH UNCLE SAM'S FORCES The first report in response to our request for names and addresses of our WSA members who are with the U.S.A. Armed Forces came from Three Star Lodge No. 33 of Chicago.

Send all names to either Geo. J. Miroslovich, 3360 Vine or Anthony Jersin, 4825 Washington, Denver, Colo. Please do so at once.

May we suggest that you purchase Defense Bonds and Stamps, contribute to the American Red Cross, U. S. O. or any such agencies which will be of benefit to our members and all boys in the U. S. Armed Forces.

WESTERN STAR LODGE NO. 16, WSA. Pueblo, Colo.

Western Star Ladies last week Bowling (Nov. 9, 1941) NO. 1 TEAM Mrs. Prelesnik 133 127 133-393

NO. 2 TEAM Mrs. Fischerio 136 119 129-384 Mrs. Blatnik 96 113 86-295 Mrs. Babish 114 124 115-353 Mrs. Bowsher 118 121 98-337 Miss Skrinar 64 70 98-208

ŠE NEKAJ SPOMINOV NA ZADNJO KONVENCIJO ZSZ Pueblo, Colo.

Kot glavni uradnik, sem se udeležil zadnje redne konvencije ZSZ, ki se je vršila v Chicagu. Ze večkrat sem se pripravljaval, da bi se zahvalil vsem Slovence, oziroma prijateljem v omejenem mestu, za njihovo dobrotljivost in prijaznost in ki so nas tako lepo zabavali.

Istanbul, Turcija. - Neki ameriški potnik, ki je prispel semkaj zadnji teden, pripoveduje, da grade naziji v številnih mestih v Bolgariji in Rumuniji ob obrežju male napadalne čolne. Ker ti čolni niso zmogni daljše plovbe, se domneva, da jih utegnejo naziji uporabiti preko ožine Kerč pri polotoku Krimu.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

ZENITNA PONUDBA

Vdovec srednje starosti, brez otrok, se želim seznaniti z žensko v starosti 30 do 45 let v svrhu ženitve. Na premoženje ne gledam in tudi vdovica z malim otrokom ni izzveca. Imam hiše brez dolga, v katerih živi 12 družin. Dohodkov imam \$225 na mesec. Več se pogovorimo pismeno. Ako katera resno misli, naj piše na "Vdovec," c/o Am. Slovenec, 1849 W. Cermak rd., Chicago

ZLATA KNJIGA ki smo jo izdali za petdesetletnico "Amerikanskega Slovenca" je s stališča slovenske zgodovine in drugače največ zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c. Dkor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se danje Zlato knjigo, obe za samo 75c. Naročila sprejema: Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

"NA INDIJO"

Ruski spisal G. P. Danilevski
Preložil Al Benkovič

— ZGODOVINSKI ROMAN —

Kurakin ni izgovoril. Tolpa za sodi in balami skritih mestnih učencev je Petra obkrožila. Deklice v belih oblekah so mu metale pod noge svežih hijacint, narcisov in lilij, dečki pa jelkove in hrastove venčice. In vsa ta vesela, šumna množica je kričala, se gnetla po ozkih ulicah ter skakala obkroževala carja, ne mence se za povelja dostojanstvenega župana, ki je nosil želzo in se silno potil v baržunastem, s sobojevino obrobljenem taljarju.

Pri nizki, razpali, v zemljo pogreznjeni hišici bivšega carjevega prijatelja, ribiča in tesarja Gerrita Kista, je zagrmela slabo oblečena poulična godba. Od vseh strani, z oken, plotov in streh, so mahali Petru s klobuki in robci. Ta se je smehljaje klanjal na vse strani. "Čarodej, ne človek!" — so šepetali Holandci osrečeni po novem pohodu daljnega, severnega carja.

Divji velikosti carskega Skita v množici nališpanih meščanov primerna je bila njegova rast, mogočni, rezki glas, oguljeni zeleni kaftan, sirovi platneni ovratnik mesto zobčastega vratnega robca, lasje brez pudra in srajca brez naroček.

Peter stisne županu roko, gre v odločno mu stanovanje, se pomeni s tem ali onim iz spremstva, zapiše na skrivno ploščo: "S Kononom v Saint-Cyr", — se sleče, odpusti vojaškega slugo, leže v posteljo ter ugasi luč.

Veseli otročji kriki, godba, lilije in hijacinte Petru niso šle iz glave.

Prišla so mu na misel lastna otročja in mladeniška leta, zarota strelcev, ki so zanj in za ubitega carjeviča Dmitrija brusili nože, Perejeslavsko jezero in Belo morje. "Krem ni samostan in car ni vse-ruski, vedno v cerkvi moleči patrijarh", — je dejal takrat, strmeč v daljno tujino. Sestra Sofija ga je zvala potepina in čudaka. Strelci, ki so vprašali Petra ubili njegove sorodnike po materi, pa so ponavljali: "Ščuko smo snedli, zobje so ostali. Čas je, da tudi njenega naslednika denemo na raženj", in sklenili so, vreči mu pod sani ročno granato z gorečo lunto, kadar se bo peljal v gosti k Lefortu.

In Peter se je spomnil še nekega dogodka. Ko je Moskvo poplaval s krvjo strelcev, ko so se trupla kaznovancev po celi mesec valjala sredi trgov in je v Kremu nastala prislovica: "Kar dim, to i strelce", — takrat je Peter, da si oddahne, krenil v Voronež, kjer se je gradilo njega najljubše dete — ladjevje. Odsoten je bil, ko je v Moskvi zbolel in umrl njegov najboljši prijatelj in učitelj Lefort. V predsmrtni, mrzlični zmešanosti je premetaval in sezgal pisma carskemu prijatelju, poklical godce ter umrl med glasovi domačih švicarskih napevov. Moskvičani so trdili, da Lefort ni umrl v svoji, marveč v tuji hiši, kjer se je bila skrivala pred njegovo ženo njemu bližnja oseba, ki je bila umrla ne dolgo pred njim. Ponoči se je v lastni, zapuščeni spalnici Lefortovi, kakor je v svojem dnevniku omenil neki avstrijski letopisec, čulo vzdihovanje in šum korakov, zjutraj pa se je našlo v njej vse pohištvo preobrnjeno. "K vrazjemu Nemcu, — so govorili Moskvičani, — je prišla, ko je umiral, duša njegove ljubice, prosit ga, naj bi preskrbel z njo rojenega otroka."

Ko je Peter zvedel o prijateljevi smrti, je dal odpreti Lefortov grob, se vrigel ihteč čez njegovo truplo, se potem zaprl in dolgo preiskaval rajnikove listine. Pozne-

je bogato obdaril vdovo Lefortovo in jo odpustil nazaj v Ženevo. Pozabil pa tudi ni pokojnika ter zamišljen ponavljal: "Ostala je draga, tajna dediščina za prijateljem... S čim mu povrnem, s čim poplačam?"

Ko se je Peter prebudil ter se ozrl v okno, s solcem zalito okno, se je naglo oblekel, zvedel od strežnika, kdo čaka v sprememni sobi, ter stopil ven.

— A! ki razvaja razposajence, Konon! Zdravstvuj! — je vzkliknil car veselo, ko je ugledal Zotova. — Kaj delajo mladiči?

Zotov se je kolikor mogoče ohrabil in si prizadeval, da bi pripovedoval le prijete reči: na kratko je sporočil o gardemarinah.

— No, in Dunjaška? — vpraša car, — kaj pa ona?

Zotov se zmede.

— Zgodilo se je z njo, kakor je bilo Vašemu Veličanstvu sporočeno, nekaj neprijetnega, — je odgovoril, — a sedaj je vse poravnano.

— Govori, govori, — veli gosudar ter sede.

Zotov na drobno pripoveduje, kaj se je bilo pripetilo Dunji.

— Ti torej vse to pojasnjuješ z zalezovanjem starega markiza in domotožjem?

— Prav tako je, Vaše Veličanstvo... samo sorodnik in ženin njene prijateljice sta pomagala pri begu.

— No, kakor kaže, Konon, ti in tvoji učenci pridno popivate s Francozi, — pravi Peter. — Delal si poklone njih pohujševavcem, migal z repom... in prezrl si ta pripetljaj!

— Kriv sem, gosudar, toda je li bilo v moji moči? — odgovori Zotov. — Samostansko predstojništvo nam ni kos, ono je bilo nemarno...

— To ni opravičilo... Vi spite... Poslej meri svoje misli s šestilom gorečnosti in bolje izvršuj svojo dolžnost... Si li pripeljal s sabo sidra in jadra?

— Vse sem preskrbel, jutri jih oddam. — No, le glej... O Dunji boya še govorila... skoro bomo pri njej v gosteh.

Zotov se prikloni.

— Da, saj res! — veli car. — Dolgo že nisem čital časnikov; kaj pišejo o nas na Francoskem?

— Vaše Veličanstvo zovo stvarnika ruskega naroda.

— Časnikarji so prenažno in vročekrvno ljudstvo, — pravi Peter. — Vselej in povsod ljubijo tolarje. Tudi tebi, Konon, bi ne škodilo, če bi z njimi občeval in se jim laskal, da bodo tudi poslej o nas tiskali dobre reči... To bo koristnejše, nego li s tistimi zverinami razgovarjati se o groznih političnih zvijačah. Ako nam bodo naklonjeni, se jim tudi mi ne bomo odrekli, ampak jim to povrnemo!

Isti dan je objavil car spremstvu, da je sklenil poskusiti gardemarije. Ti so bili zbrani zunaj mesta v tovarni za tope.

— So li pripravljeni? — je vprašal car Zotova.

— Čakajo povelja in milosti Vašega Veličanstva.

— Idimo torej, gospoda! — je rekel Peter ter si nadel triogelni klobuk in oblekel irhaste rokavice. — Lenoba in zanikrnost, Konon Nikitič, — to ti naprej povem, — bode prišla na dan pri tej sodbi; krivce zadene potem kazen in moj srd.

(Dalje prih.)

VESTI O DOMOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani)

posadke, so spremenili v utrjene položaje, ki jih oblegajo. Potovanje v ta mesta so brez spremstva nevarna. Konzul je opisal svojo pot skozi zasedeno Jugoslavijo in dejal, da je zaradi neprestanih poškodb železniških prog tako nevarna, da je svojemu ženo in svoje otroke rajši pustil v Budimpešti. Železnice ne vozijo po voznom redu, temveč, kadar prog očitajo. Njegovo potovanje iz Budimpešte v Carigrad, ki navadno prej ni trajalo več kot dva dni, je sedaj trajalo devet dni.

Bern, 2. novembra. (JČO). — Noben časopis, ki izhaja v delu Slovenije, ki so ga zasedli Italijani, ne sme čez mejo prejšnje Slovenije, prepovedano je celo pošiljanje v nevtr. države. Da, celo v Italijo samo ne smejo. V predelih, ki so jih zasedli Nemci pa je slovenski tisk popolnoma zatrt. Prav tako tudi v Prekmurju in Medjimurju, krajih, ki jih je zasedla Madžarska.

Mexico, 1. nov. (JČO-Radio). — Nemški kratkovalni radio je sinoči sporočil, da je v borbah med "komunisti" in nemškimi četami blizu Arangjelovca padlo 86 komunistov. Po tem poročilu Nemci niso imeli nobenih izgub.

Budimpešta, 1. nov. (JČO-Radio). — Madžarski notranji minister je izjavil, da bo povzel nove mere, da se uniči "komunizem", ki je ostal v "južni Madžarski" v krajih, ki so bili prej pod jugoslovansko upravo.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

IZJAVA NIZOZEMSKEGA ČASTNIKA

London. (ONA). — Nizozemski krogi na široko pripovedujejo o uglednem nizozemskem višjem častniku, kateri je še vedno ostal v domovini, katerega mnenje se je zelo spremenilo od začetka naziske okupacije, kot se je spremenilo tudi mnogim drugim. Ta častnik se je izjavil: "Ko sem se 10. maja 1940 boril v bojni črti proti Nemcem, sem bil prepričan, da vršim svojo dolžnost napram moji državi, toda brez vsakega sovražstva do nemškega prebivalstva. Niti misliti bi si ne mogel, da bi streljal na ženske in otroke, ki pomagajo mojim sovražnikom. — Danes sovražim vse! Danes sem pripravljen storiti vse, samo da bi mogel rešiti moj narod."

Vsak teden en dopis, naj bo geslo vsake naselbine.

FRANK PAULICH

D.D.S., M.D.S.
ZOBOZDRAVNIK
Dentist-Orthodontist
(izravnavna roba)
2125 So. 52nd Avenue
CICERO, ILL.
Tel. Cicero 610
Marshall Field Annex
25 E. Washington Street
CHICAGO, ILL.
Tel. Central 0904
URE: V Cicero vsak dan, izvem. št. sred. od 9. zjut. do 8. zveč. Ob nedeljah po dogovoru. — V Chicagom uradu vsako stredo.

Dr. Frank T. Grill

ZDRAVNIK IN KIRURG,

ordinira na

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.

Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

Kje se Nemci in Rusi vojskujejo

To lahko sledite na zemljepisu

PRIROČNEM ATLASU V NOVI IZDAJI

Zdaj, ko divja po raznih delih sveta vojska vsakega čitatelja zanima, kje so ti kraji, kje so njih meje, itd. Vse to dobite v zelo zanimivem ATLASU v novi izdaji, ki je izšel te dni. Ta Atlas pošljemo naročnikom za zelo nizko ceno.

Atlas ima velikost 9 1/2 x 12. Vsebuje sledeče zanimivosti: 8 platicami vsebuje 52 velikih držav; 20 arvanih zemljevidov tujih držav in posebno stran na kateri je 56 zastav raznih držav in narodov.

45 slik iz vseh raznih krajev sveta, ki kažejo razna mesta, pokrajine in ljudi raznih krajev.

Najnovejši zemljevid kaže ves svet in tudi: Kako sta Rusija in Nemčija razdelila Poljsko; italijansko osvojitve Albanije; priključitev Čehoslovaške k Nemčiji; novo finko-rusko mejo; okupacijo Besarabije po Rusih; odstop Dobrudže Bulgarom in odstop ozemlja Madžarom od strani Rumunije.

Zanimiva je statistična tabela zadnjega ljudskega štetja in zraven tabela še iz leta 1930, tako da vsak lahko vidi razliko v številu prebivalstva med letom 1930 in 1940 po ameriških mestih, ki imajo 11.000 ali več prebivalcev.

Ima tudi tabelo vseh glavnih mest vseh držav po svetu, z označbo prebivalstva in z označbo zemeljske površine za vsako pokrajino ali deželo.

Zemeljski in solnčni sistem; planeti, razdalja med njimi; njih obseg, itd. Označba razdalj med kontinenti, njih zemeljska površina, površina morja in voda, itd. Svetovni oceani in morja. Jezera in notranja morja. Največje reke in kanali na svetu. Glavni otoki in otočja na svetu, njih obseg, itd. Glavne gore na svetu z označbo višine in še druge zanimivosti.

Ta zemljevid stane SAMO 35 CENTOV

Za naročilo zemljevida lahko pošljete denar v gotovini ali v znakmah po 3c ali 2c ali pa v Money Orderu.

Izrednost tega zemljevida je,

da se sam izpopolnjuje in popravlja. Kupon, ki je zraven v Atlasu je treba izpolniti in poslati izdajatelju zemljevida, kakor na njem označeno in to vam daje pravico, da dobite pozneje dodatne zemljevide, na katerih bodo pozneje označene nove meje med vojskujočimi se državami, kakor že bodo določene in premenjene po sedanjih vojni.

Naročila za ta Atlas sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunki

Mestoma naletiš na hudo ostro kritiko angleške politike in zadržanje Angležev pri sedanjih krizi. Amerika dela, kar v Angliji želijo, kolikor se ne kako udeležuje. Zakrivljena je ta politika kakor kozji rog. Bajse se z Rusijo borijo in Rusija se bori z Anglijo, in zoper Rusijo se borijo Finci na pravi način tam gori, kjer Rusija še malo more priti do sapa, in v Rusiji se borijo Mažari in Rumunci in Hitler jih večkrat hudo pohvali, ampak Anglija je v "prijateljskih" zvezah vsepovsod na Finskem in med Mažari in med Rumuni. Zvit kozji rog. Sele te dni je menda Anglija malo štoknila Ameriko v rebra, da naj tam med Finci malo zaropota, da se ne zapre še tista luknjica pri Marmunsku, kjer more Rusija dihati (?) ali bi mogli Angleži in Amerikanci še nekaj Rusom prodati, in utegne iti za to prodajo, kramarjio.

Well, kozji rog te politike. Jaz pa bi bil pri kritiki te in take angleške ali ameriške politike počasen, kakor so poljevo počasni Angleži pri pomoči pri borbi v Rusiji. Butati z glavo ob zid nikakor ni pametna roba.

Bolj pametna in hudo potrepna roba bi bila, če bi ta zviti kozji rog angleške politike odprl vsem Slovanom oči. Zopet bi jaz nikakor ne bil za to, da bi se v sedanjih razmerah obrnili proč od Anglije in njene politike, nikakor ne, ker slovenska reč je trenutno silna kritična, pač pa bi bil jaz za to, da bi Slovani resno začeli misliti na skupno slovensko politiko, ki bi bila prvič pametna, drugič pa samostojna, le slovenska politika. Morda časi še niso ugodni, ampak misel na tako politiko naj bi Slovani ne izgubili izpred oči.

Ako morejo Slovani in slovenski skupnosti nekaj narediti, bo imelo to podlago in bo trajno, kar bodo naredili drugi, bo klaverno in ne bo imelo obstanka. Ne pravim, da bi

poljska, češka in jugoslovanska vlada šle iz Londona v Moskvo, danes je to nemogoče, ker manjka tudi v Moskvi hudo jasnosti, ampak Slovani bi imeli že danes misliti na to, da je nekaj slovenske politike mogoče le v Moskvi, in naj pride tja začasno tudi Hitler, kakor je bil tam zmzrnil nekoč Napoleon. Mogoče je, da se tudi Moskva spametuje, ko Rusija ne bo več v Moskvi osredotočena.

Amerika naj z rokavicami prijema Fince prav po reku: operi me, pa mi ne zmochi kožuha, ali po reku, da mora biti koza cela, volk pa le sit! Za vsakega Slovana je prvo slovenska politika, kritika tuje politike pa prav nič ne pomaga.

NOVA PREPOVED ZA ŽIDE V NEMCIJI

Lisabona, Port. (ONA). — Nemci so objavili novo odredbo, zadevajočo židovsko emigracijo pod 60. leti, katere uspeh je, da je prizadetih več stotin židov, ki so imeli v kratkem zapustiti Nemčijo ter morajo še ostati. — Ti židje so imeli vrejene že vse listine in so že imeli izgovorjen prostor, da se v kratkem prepeljejo čez morje preko Lisabone v druge kraje, pa je bila razglašena nova postava in morali so ostati, kajti oblasti v Berlinu jim ne dovolje izselitve. Boje se, da jih bodo izgnali na Poljsko. Prva taka odredba je bila, ko je prepovedovala izselitev židov iz Nemčije v starosti med 18. in 45. letom starosti.

Listen to

PALANDECH'S RADIO BROADCAST

Featuring a Program of YUGOSLAV FOLK MUSIC Every Saturday, 1 to 2 P.M. STATION WHIP 1520 kilocycles (Top of the Dial)

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sezite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIKO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Zepne oblika.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno...\$1.50

Broširan mehko...\$1.25

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarništvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois
STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!